

Revisjon av konsesjonsvilkår

Tor Simon Pedersen
Senioringeniør
NVE

Vassdragsreguleringsloven (Industrikonsesjonsloven)

- **Offentlig eide selskap >2/3 offentlig eid**
  - **Konsesjoner gis tidsubegrenset**
- **Private selskap**
  - **tidsbegrenset konsesjon, 50 år eller 60 år**

Konsesjoner/vilkår

Regulerer forholdet til

- offentlig myndighet
- allmennheten

Regulerer ikke

- privatrettslige forhold (grunneiere etc)

Lov om endringer i vassdragsreguleringsloven m.fl. 19 juni. Nr. 62. 1992 del VI nr 3

"Tidligere gitte tidsubegrensede konsesjoner kan revideres 50 år etter konsesjonstidspunktet.

Revisjon kan for alle konsesjoner i alle tilfeller skje 30 år etter denne lovs ikrafttreden."

Alle nye konsesjoner har 30 års revisjonsintervall

Lov om vassdrag og grunnvann

Iverksatt 1. januar 2001

§ 28 omgjøring av konsesjoner

For tiltak med konsesjon kan det i særlige tilfelle settes nye vilkår av hensyn til allmenne eller private interesser

§ 66 forholdet til eldre tiltak

Konsesjonsfrie vassdragstiltak kan i særlige tilfelle kalles inn til konsesjonsbehandling.

Sammen med revisjonsadgangen etter reg.loven betyr dette at myndighetene har nødvendige virkemidler til å bedre miljøtilstanden i tidlig regulerte vassdrag

Hvem kan ta initiativ til vilkårsrevisjon?

Representanter for allmenne interesser

F.eks friluftsf- og naturvernorganisasjoner

Repr. for ikke-statlige organer (kommuner)

Initiativet til en revisjon påligger ikke staten, unntatt når det foreligger indikasjoner på at en revisjon er nødvendig.

NVE anbefaler at krav fremmes gjennom kommunen, men det er ingen forutsetning

Stortingsmelding nr. 24 (2000-2001)

Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand

”Regjeringen vil legge økt vekt på miljøhensyn i den framtidige forvaltningen av vannkraftressursene.”

...

For å sikre en helhetlig forvaltning i tråd med dette, er det nødvendig å intensivere arbeidet med å revidere miljøvilkår for eksisterende utbygginger ”

NVEs strategi 2006-2009

Fra NVEs strategi 2006-2009:

- ”NVE vil forbedre miljøtilstanden og sikre arts mangfoldet i vassdragene ved aktivt å bruke muligheten til å revidere gamle konsesjoner.....NVE vil spille en aktiv rolle i oppfølgingen av vann- og vassdragsdirektiver og bidra til en lik bruk av dem i Europa”

St.meld. Nr 37 (2000-2001). Om vasskrafta og kraftbalansen

”Ved handsaming av både revisjon og fornying av reguleringskonsesjonar vil Regjeringa leggja stor vekt på å halde oppe det eksisterande produksjonsgrunnlaget for vasskraftproduksjonen”

Ot.prp.nr.50 (1991-1992) s 110

”Det legges opp til at skjerpende vilkår om minstevassføringer kun bør pålegges hvor spesielle hensyn tilsier det. I eldre konsesjoner vil endring av manøvreringsreglementet måtte veies opp mot de etablerte og tilvandrede tilstander i vassdraget gjennom en årrekke. Som ved revisjon av vilkårene vil det være grenser for hvor tyngende vilkår som kan pålegges.

Skjerpende vilkår om minstevassføringer vil medføre produksjonstap som tilsvarende vil svekke landets totale kraftproduksjon. Ved vurdering av om det bør pålegges skjerpede vilkår om minstevassføring, må dette tapet veies opp mot den miljømessige vinningen.”

Sitat fra Ot.prp.nr.50 (1991-92):

side 47

"Berørte interesser har på sin side et ansvar for å påvise hvilke endringer og nye vilkår det er behov for."

og side 48

"Under enhver omstendighet er det ikke aktuelt med et utredningsomfang på tilnærmet samme nivå som ved en konsesjonsbehandling. Det må tvert imot forutsettes at utredningsbehovet vil være moderat."

Side 111

"Revisjon er ikke ment å være en "mini-konsesjonsbehandling", og eksterne høringsrunder er ikke ment å være obligatoriske"

Brev fra OED til Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar 10.05.00

”Det skulle etter OEDs syn derfor være klart at det ikke er meningen å justere konsesjonsavgifter og fond ved en vilkårsrevisjon”

”Departementet ser det derfor slik at formålet med revisjon i hovedsak vil være muligheten for å kunne iverksette miljøforbedrende tiltak”

Status for revisjonssakene

- NVE har sendt innstilling til OED for Vinstra, Årdalsvassdraget og Selbusjøen
- NVE har lagt til grunn at hensikten med revisjon er å bedre miljøforholdene. Krav om næringsfond avvist.
- I sluttbehandlingen er det fokus på økonomiske forhold og omfanget av kulturminneundersøkelser
- OEDs sluttbehandling vil gi rammene for den framtidige revisjonsprosessen
- NVE nedprioriterer revisjonssakene fram til de første sakene er avgjort og revisjonsveileder foreligger

Saksgang ved vilkårsrevisjon

- Representanter for allmenne interesser påpeker og begrunner behov for endringer overfor NVE.
- NVE ber konsesjonæren kommentere påpekte behov for endringer.
- NVE avgjør etter en skjønnsmessig vurdering om revisjonssak startes.
- NVE avgjør hvilke utredninger konsesjonær må gjøre for å gjennomføre for revisjonen.
- NVE sender utredninger og forslag til endringer på høring til berørte parter.
- Befaring før innstilling
- NVE vurderer uttalelsene og avgir innstilling til OED om evt endring av vilkår, evt med forslag til nye vilkår.
- OED evt regjeringen avgjør revisjonen.

Revisjonsdokumentet, kort og lettfattelig

1. **Oversikt over gitte konsesjoner i vassdraget**
2. **Omfang og virkeområde for de konsesjoner som skal revideres**
3. **Oversikt over reguleringsanlegg, magasiner, berørte elvestrekninger og kraftanlegg**
4. **Hydrologiske grunnlagsdata; vannstander og restvannføringer**
5. **Beskrivelse av dagens manøvreringsreglement og ev. manøvreringspraksis**
6. **Kraftproduksjon, reguleringsens lønnsomhet**
7. **Erfarte skader og ulemper som følge av reguleringen, med særlig vekt på fisk, friluftsliv, erosjon, landskap, miljø**
8. **Oversikt over eventuelle utredninger og avbøtende tiltak som er gjort i forbindelse med reguleringen i seinere tid**
9. **Konsesjonærens vurdering av foreslåtte endringer i innkomne krav og en vurdering av kostnader forbundet med disse**

Eksempler på vilkår som kan gis

- **Manøvreringsreglement - minstevannføring, fyllingsrestriksjoner**
- **Biotopjusterende tiltak**
- **Forurensing**
- **Fiskeutsetting**
- **Terskelbygging, erosjonssikring**
- **Etterundersøkelser**
- **Hydrologiske observasjoner**
- **Konsesjonærens ansvar ved bygging og drift**
- **Godkjenning av planer (aktuelt ved senere vedlikehold, ombygging)**
- **Økonomisk kompensasjon til allmennheten (fiske / friluftsliv)**

Aktuelle tema

- Høyeste og laveste regulerte vannstand og overføringer er en del av konsesjonen og kan ikke endres
- Restriksjoner som i praksis umuliggjør utnyttelse av hele reguleringen er dermed ikke en del av revisjonsadgangen
- Politisk satsing på opprusting/utvidelse og småkraftverk
- EUs vanndirektiv legger vekt på å se hele vassdraget i sammenheng
- Finnes det andre tiltak i vassdraget som kan bidra til en bedre totalutnyttelse av vassdraget?
  - Økt produksjon
  - Kombinert med miljøtiltak for eksisterende regulering

EUs rammedirektiv for vann (vanndirektivet)

- **Miljømål basert på økologisk status**
- **Kartlegging av status og handlingsprogrammer for alle vassdrag pågår**
- **Unntaksmuligheter for sterkt modifiserte vassdrag (vannkraft). Lokale miljømål**
- **Intensjonene i direktivet kan bli en utfordring i revisjonssakene**

Revisjonsadgangen vil være NVEs viktigste virkemiddel i forhold til direktivet

Forvaltingsplaner

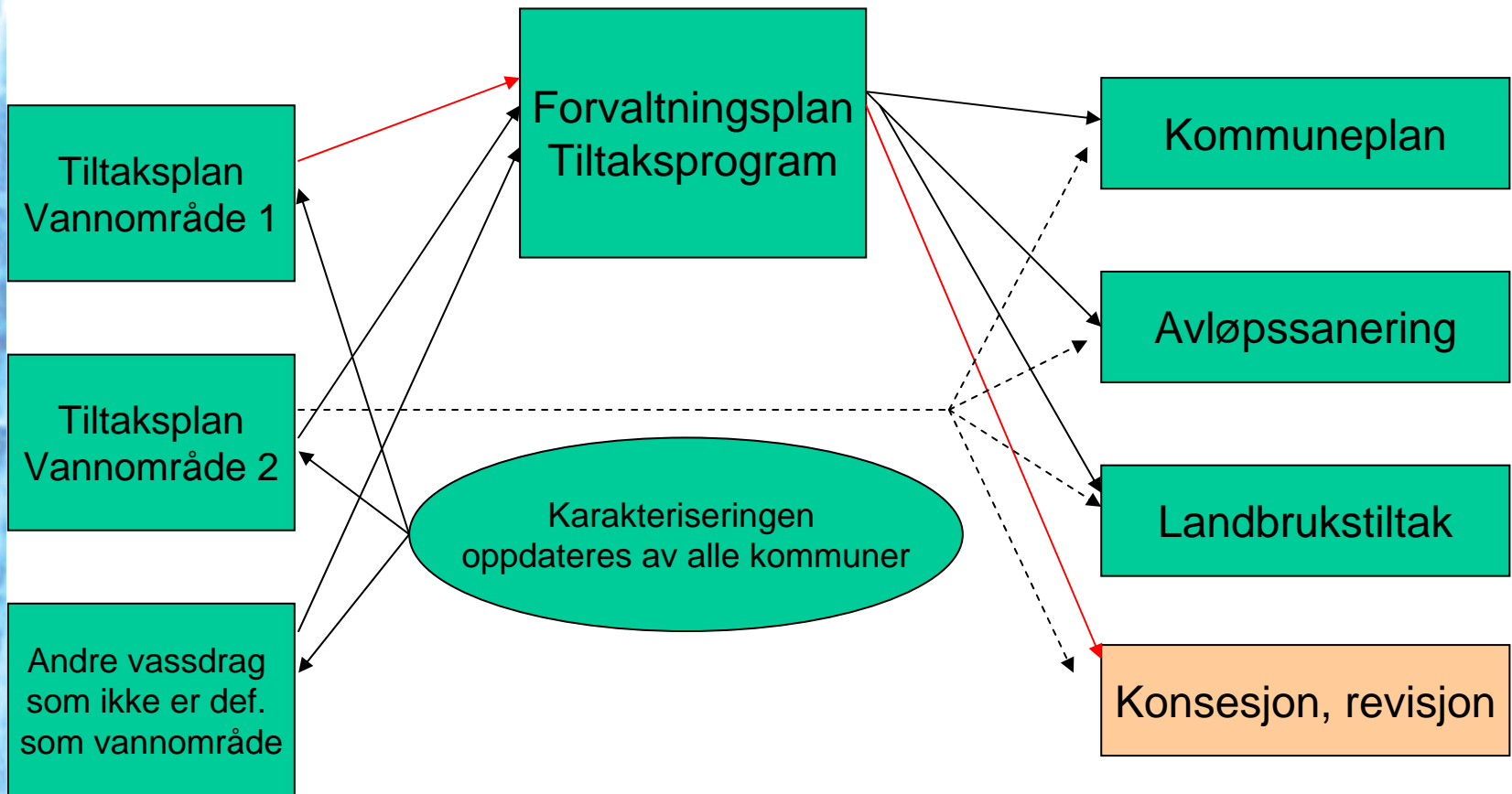
- Utarbeides av Vannregionmyndigheten
- Sammenfatter tiltaksplaner, inklusive miljømål, utarbeidet av lokalnivået, vannområdene, i et tiltaksprogram
- Forvaltningsplanen vedtas av fylkestinget, legges fram for godkjenning av Kongen som kan fastsette endringer ut fra rikspolitiske interesser
- Forvaltningsplanen retningsgivende for beslutninger i henhold til sektorlovverk, f.eks revisjoner og konsesjoner

Prinsippskisse tiltaksplanlegging og gjennomføring

KOMMUNENE

VANNREGIONEN

SEKTORMYNDIGHETER

Hva skal den lokale tiltaksplanen inneholde for SMVF ?

- Lokale problemer og ønsker
- Forslag til miljømål SMVF
  - Eksempel: Fiskemuligheter/reproduserende ørret i elv X
- Forslag til tiltak
  - Eksempel: Vannpåslipp og habitatjustering i elv X
- Anslå kostnader og effekter for ulike tiltak der det er mulig og hensiktsmessig. Prioriteringsliste dersom det lar seg gjøre basert på felles parameter for å sile ut de mest urealistiske tiltakene.
- Igangsettes 01.10.07, ferdig i løpet 2008.

VFF og revisjoner

- Vannforvaltningsplanene kan være en forprosess for revisjoner
- Legger føringer for sektorbeslutninger
- Deltagelse fra alle berørte parter

VFF og revisjoner

- VFF vil trolig bety flere revisjonskrav
  - Fordi revisjon som mulighet får øket fokus i tiltaksplanene på lokalt nivå og i forvaltningsplanene
  - Info om revisjonsmuligheten tilgjengeligjøres
  - ...men det avhenger av resultatene fra de første revisjonene og politiske føringer via RPR

VFF og revisjoner

- Bør revisjonen av Altevatn/Barduvassdraget utsettes for å være i fase med vannforvaltningsplanene?